อุบัติการณ์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้รับบริการในคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ปี 2564

The Incidence and Factors Associated of Coronavirus Disease 2019 among Patients in Acute Respiratory Illness Clinic, the Office of Disease Prevention and Control 4 Saraburi, 2021

ธนวุธ กาฬภักดี และ สุชาญวัชร สมสอน*

Thanawut Karapakdee and Suchanwat Somsorn*

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี

Office of Disease Prevention and Control, Region 4, Saraburi

*Corresponding author: biggieclub@gmail.com

(Received: May 8, 2022; Accepted: June 20, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาอุบัติการณ์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้รับบริการในคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ปี 2564 จากระบบบันทึกข้อมูล Infection Control Nurse tracking (ICN tracking) ระหว่างเดือนมกราคม 2564 ถึงธันวาคม 2564 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกข้อมูลผู้รับบริการที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น จำนวน ร้อยละ และเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างกลุ่มที่พบเชื้อกับกลุ่มที่ไม่พบเชื้อด้วยสถิติ Chi-square ผลการศึกษา พบว่า จากข้อมูลผู้รับบริการคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี จำนวน 13,070 ราย มีผลการตรวจด้วยวิธีการ Real-time PCR ผลพบเชื้อ จำนวน 1,051 ราย (อุบัติการณ์ร้อยละ 8.1) เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.7 สัญชาติไทย ร้อยละ 97.9 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 22.5 มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตสุขภาพที่ 4 ร้อยละ 89.9 ประกอบอาชีพ อาชีพอิสระ นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 69.6 เป็นผู้เดินทางกลับจากประเทศพื้นที่เสี่ยง ร้อยละ 81.7 และผู้มารับบริการไม่มีอาการ ร้อยละ 99.5 นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างกลุ่มที่พบเชื้อกับกลุ่มที่ไม่พบเชื้อ พบว่า เพศ สัญชาติ อายุ ภูมิลำเนา อาชีพ ความเสี่ยง อาการ มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001) ข้อเสนอแนะ ในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงควรนำผู้ที่มีความเสี่ยงสูงโดยเฉพาะกลุ่มวัยทำงาน นักศึกษา และผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ไม่มีอาการให้เข้าถึงบริการตรวจคัดกรองและเข้ารับการรักษาได้อย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถลดการแพร่กระจายเชื้อในผู้สัมผัสใกล้ชิด ทั้งในครอบครัว สถานที่ทำงาน และชุมชนได้ต่อไป

คำสำคัญ: อุบัติการณ์, ปัจจัย, ไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

The aims of this cross-sectional descriptive research were to explore incidence and associated factors of coronavirus disease 2019 among patients in acute respiratory illness clinic, The Office of Disease Prevention and Control 4, Saraburi. The population were clients registered in the Infection Control Nurse tracking (ICN tracking) system between January 2021 to December 2021 who received services in acute respiratory illness clinic, The Office of Disease Prevention and Control 4, Saraburi. The data record form has been developed by the researcher. Data were analyzed using descriptive statistics such as percentages and analyzed association with chi-square. The results of the study revealed that from the information of patients receiving acute respiratory illness clinic, The Office of Disease Prevention and Control 4, Saraburi 13,070 cases, 1,051 have positive test results by Real-time

PCR test (Incidence 8.1%), 56.7% were female, 97.9% have Thai nationality, 22.5% aged 21-30 years, 89.9% domiciled in the 4th health regional, 69.6% were other occupational such as freelancer and student, 81.7% who returning from a high-risk country, and 99.5% had no symptoms of coronavirus. In addition, when comparing the data between the infected group and the uninfected group, it was found that gender, nationality, age, domicile, occupation, risk and symptoms were statistically related to coronavirus 2019 infection (p-value <. 001). Suggestion from the results of the study to prevent and control disease should access screening people at worker group, students and freelancer group and treatment be able to services quickly, it's affected to reduce the spread of infection in close contact, family, workplace, and community.

Key words: Prevalence, Factors, Coronavirus Disease 2019

บทนำ

ปัจจุบันการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่จัดเป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่คุกคามต่อสุขภาพของคน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเมือง และทำให้เกิดความโกลาหลของประชาชนในประเทศหรือในบริเวณที่มีการพบผู้ติดเชื้อ[1] โดยในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้เกิดการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ขึ้นทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง และล่าสุดในช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 ที่พบการระบาดของโรคอุบัติใหม่ที่องค์การอนามัยโลกใช้ชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า "โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019" หรือ "โควิด-19"[2]

สำหรับสถานการณ์การระบาดในประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุขยืนยันพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รายแรก ในวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2563 และปัจจุบันในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 มีรายงานผู้ติดเชื้อในประเทศไทย 3,111 ราย จำนวนผู้ป่วยสะสม 2,223,436 ราย มีผู้เสียชีวิต 26 ราย และผู้เสียชีวิตสะสม 21,698 ราย[3] ส่วนในเขตสุขภาพที่ 4 พบว่า ข้อมูล ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2564 มีรายงานจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ 177 ราย จำนวนผู้ป่วยสะสม 226,700 รายและมีผู้เสียชีวิตทั้งหมด 3 ราย โดยพบว่า เมื่อจำแนกจำนวนผู้ป่วยตามจังหวัด จังหวัดที่มีผู้ป่วยสะสมมากที่สุด ได้แก่ นนทบุรี 60,629 ราย รองลงมาเป็นปทุมธานี 40,773 ราย และสระบุรี 33,264 ราย นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ติดเชื้ออยู่ในกลุ่มอายุ 25-34 ปี ถึงร้อยละ 22.07 รองลงมาอายุ 35-44 ปี ร้อยละ 19.26 และอายุ 45-54 ปี ร้อยละ 14.95[4]

การรับมือกับ โควิด-19 ตามนโนบายกระทรวงสาธารณสุข จึงมีการจัดตั้งคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน (ARI Clinic) ขึ้น เพื่อรองรับสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ในทุกโรงพยาบาลของประเทศไทย เพื่อใช้เป็นสถานที่ที่ใช้ในการตรวจคัดกรองค้นหาผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ทั้งมีอาการและไม่มีอาการให้เข้ารับการคัดกรองและรักษาอย่างเหมาะสมและรวดเร็ว ให้สามารถป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในครอบครัวและชุมชน[5] สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ได้เล็งเห็นความสำคัญในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด-19 จึงได้จัดตั้งคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน (ARI Clinic) ขึ้น เพื่อรองรับการตรวจหาเชื้อไวรัสโควิด-19 ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2564 จนถึงปัจจุบัน[6]

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ยังไม่มีการศึกษาอุบัติการณ์รวมถึงปัจจัยของการติดเชื้อโควิด-19 ในกลุ่มผู้รับบริการ แต่มีการศึกษาของ ณสิกาญจน์ อังคเศกวินัย และคณะ[7] พบว่า อุบัติการณ์การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในกลุ่มบุคลากรที่ไม่ใช่ด่านหน้า ร้อยละ 0.83 ดังนั้นสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการติดเชื้อโควิด-19 จึงได้ศึกษาอุบัติการณ์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้รับบริการในคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ปี 2564 ขึ้น เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนพัฒนาระบบบริการในคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ทำให้สามารถป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในครอบครัวและชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาอุบัติการณ์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้รับบริการในคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ปี 2564

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Descriptive Cross-sectional study) เก็บข้อมูลผู้มารับบริการคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันจากระบบ Infection Control Nurse tracking (ICN tracking) ระหว่างเดือนมกราคม 2564 ถึงธันวาคม 2564 ที่รับบริการในคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี จำนวน 13,070 ราย[8]

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบบันทึกข้อมูลผู้รับบริการ จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย เพศ สัญชาติ อายุ ภูมิลำเนา อาชีพ ความเสี่ยง อาการ และผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงและความสอดคล้องของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ แพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านระบาดวิทยา 1 ท่าน นักวิชาการสาธารณสุขที่เชี่ยวชาญด้านโรคติดต่อ 1 ท่าน และนักวิชาการสาธารณสุขที่เชี่ยวชาญด้านระบาดวิทยา 1 ท่าน จากนั้นนำเครื่องมือมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาทดลองบันทึกข้อมูลผู้รับบริการ จำนวน 30 ราย แล้วนำมาปรับปรุงก่อนนำมาใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม 2565 ตามแบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยใช้ข้อมูลผู้รับบริการที่ขึ้นทะเบียนในระบบ Infection Control Nurse tracking (ICN tracking) ระหว่างเดือนมกราคม ถึง ธันวาคม 2564 ที่รับบริการในคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี[8] ประกอบด้วย เพศ สัญชาติ อายุ ภูมิลำเนา อาชีพ ความเสี่ยง อาการ และผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ โดยทำการบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ และเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างกลุ่มที่พบเชื้อกับกลุ่มที่ไม่พบเชื้อด้วยสถิติ Chi-square

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า อุบัติการณ์การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้รับบริการคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ปี 2564 จากผู้รับบริการทั้งหมด 13,070 ราย มีผู้ที่มีผลบวก จำนวน 1,051 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.1 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงอุบัติการณ์การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้รับบริการคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ปี 2564 (n = 13,070)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ		
พบเชื้อ	1,051	8.1
ไม่พบเชื้อ	12,019	91.9

พบว่าข้อมูลของผู้มีผลพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เข้ารับบริการคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ปี 2564 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.7 สัญชาติไทย ร้อยละ 97.9 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 22.5 รองลงมามีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 21.1 มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตสุขภาพที่ 4 ร้อยละ 89.9 ประกอบ อาชีพอิสระ นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 69.6 ด้านความเสี่ยงพบว่า เป็นผู้เดินทางกลับจากประเทศพื้นที่เสี่ยง ร้อยละ 81.7 รองลงมาเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง ร้อยละ 9.9 อีกทั้งพบว่า ผู้มารับบริการไม่มีอาการของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ร้อยละ 99.5 โดยพบว่า มีอาการมากกว่า 2 อาการขึ้นไป ร้อยละ 60.0 นอกจากนี้เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มที่พบเชื้อกับกลุ่มที่ไม่พบเชื้อ พบว่า เพศ สัญชาติ อายุ ภูมิลำเนา อาชีพ ความเสี่ยง อาการ มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001)

ตารางที่ 2 ตารางแสดงความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในผู้รับบริการคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ปี 2564 (n = 13,070)

ตัวแปร	ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ		p-value
	พบเชื้อ (n=1,051) จำนวน (ร้อยละ)	ไม่พบเชื้อ (n=12,019) จำนวน (ร้อยละ)	
เพศ			<0.001*
ชาย	455 (43.3)	7,148 (59.5)	
หญิง	596 (56.7)	4,871 (40.5)	
สัญชาติ			<0.001*
ไทย	1,029 (97.9)	11,299 (94.0)	
กัมพูชา	8 (0.8)	300 (2.5)	
พม่า	10 (1.0)	254 (2.1)	
อื่น ๆ	4 (0.4)	166 (1.4)	
อายุ			<0.001*
ต่ำกว่า 20 ปี	170 (16.2)	1,032 (8.6)	
21-30 ปี	222 (22.5)	3,634 (30.2)	
31-40 ปี	200 (21.1)	3,114 (25.9)	
41-50 ปี	134 (19.0)	2,404 (20.0)	
51-60 ปี	88 (12.7)	1,415 (11.8)	
60 ปีขึ้นไป	237 (8.4)	420 (3.5)	
ภูมิลำเนา			<0.001*
ในเขตสุขภาพ	945 (89.9)	9,544 (79.4)	
นอกเขตสุขภาพ	106 (10.1)	2,475 (20.6)	
อาชีพ			<0.001*
เกษตรกร	4 (0.4)	66 (0.5)	
ข้าราชการ	6 (0.6)	422 (3.5)	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	38 (3.6)	347 (2.9)	
พนักงานบริษัท	138 (13.1)	2,278 (19.0)	
รับจ้างทั่วไป	97 (9.2)	2,346 (19.5)	

ตัวแปร	ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ		p-value
	พบเชื้อ (n=1,051) จำนวน (ร้อยละ)	ไม่พบเชื้อ (n=12,019) จำนวน (ร้อยละ)	
ว่างงาน	37 (3.5)	663 (5.5)	
อื่น ๆ เช่น อาชีพอิสระ นักเรียน/นักศึกษา	731 (69.6)	5,897 (49.1)	
ความเสี่ยง			<0.001*
ผู้เดินทางกลับจากประเทศพื้นที่เสี่ยง	915 (81.7)	5,876 (48.9)	
ผู้ที่อยู่ในพื้นที่เสียง	104 (9.9)	5,285 (44.0)	
ผู้สัมผัสใกล้ชิด	18 (1.7)	220 (1.8)	
ไม่มีความเสี่ยง	14 (1.3)	638 (5.3)	
อาการ			<0.001*
มีอาการ	5 (0.5)	361 (3.0)	
ไม่มีอาการ	1,046 (99.5)	11,658 (97.0)	

*p-value < 0.05

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาทำให้เห็นว่า ข้อมูลของผู้มีผลพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่รับบริการคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ปี 2564 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.7 เนื่องด้วยผู้รับบริการส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานที่ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของบรรพต ปานเคลือบ[9] พบว่า ผู้ป่วยโรคโควิด-19 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.49 นอกจากนี้มีสัญชาติไทย ร้อยละ 97.9 เนื่องจากคลินิกเปิดให้บริการสำหรับประชาชนทั่วไป ส่วนผู้รับบริการต่างด้าวไปรับการตรวจที่ประกันสังคมระบุไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของบรรพต ปานเคลือบ[9] พบว่า ผู้ป่วยโรคโควิด-19 มีสัญชาติไทย ร้อยละ 92.3 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 22.5 เนื่องจากเป็นวัยแรงงานที่ต้องใช้ใบรับรองแพทย์ในการเข้าสมัครงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ บรรพต ปานเคลือบ[9] พบว่า ผู้ป่วยโรคโควิด-19 มีอายุระหว่าง 20-29 ปี ร้อยละ 31.0 นอกจากนี้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตสุขภาพที่ 4 ร้อยละ 89.9 และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น อาชีพอิสระ นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 69.6 เนื่องจากผู้รับบริการส่วนใหญ่อยู่ในละแวกนี้มีสถานศึกษาและกลุ่มผู้ประกอบอาชีพอิสระจำนวนมาก นอกจากนี้ความเสี่ยงพบว่า เป็นผู้เดินทางกลับจากประเทศพื้นที่เสี่ยง ร้อยละ 81.7 เนื่องจากในช่วงที่มีการระบาดในระลอกที่ 1 มีกลุ่มที่เดินทางกลับจากประเทศพื้นที่เสี่ยงค่อนข้างมากจากการระบาดในต่างประเทศ อีกทั้งพบว่า เป็นผู้ที่ไม่มีอาการของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ร้อยละ 97.20 ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ บรรพต ปานเคลือบ[9] พบว่า ผู้ป่วยโรคโควิด-19 มีอาการร้อยละ 99.5 ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่า ผู้รับบริการอยู่ในวัยแรงงานและเป็นกลุ่มเสี่ยง ซึ่งคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี สามารถเพิ่มการเข้าถึงบริการการตรวจคัดกรองหาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประชาชนทั่วไปได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถเข้ารับการวินิจฉัยและรักษาได้รวดเร็วและทั่วถึง

นอกจากนี้อุบัติการณ์การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้รับบริการคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ปี 2564 พบว่า จากผู้รับบริการทั้งหมด 13,070 ราย มีผู้ที่มีผลบวก จำนวน 1,051 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.1 ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ณสิกาญจน์ อังคเศกวินัย และคณะ[7] พบว่าอุบัติการณ์การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในกลุ่มบุคลากรที่ไม่ใช่ด่านหน้า ร้อยละ 0.83 นอกจากนี้เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มที่พบเชื้อกับกลุ่มที่ไม่พบเชื้อ พบว่า เพศ สัญชาติ อายุ ภูมิลำเนา อาชีพ ความเสี่ยง และอาการ มีความสัมพันธ์กับ

การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001) เมื่อทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์แล้ว ก็จะสามารถนำมาวางแผนป้องกันควบคุมโรคได้อย่างตรงจุด สอดคล้องกับอภิวดี อินทเจริญ และคณะ[10] ที่พบว่า เพศ อายุ และอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งนี้ในกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทุกรายจะต้องได้รับการรักษาที่รวดเร็วตามนโยบาย “เจอ จ่าย จบ”[11,12] เพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในครอบครัวและชุมชน อีกทั้งหากการคัดกรองโรคได้รวดเร็วสามารถลดวันนอนโรงพยาบาลได้[13] นอกจากนี้บุคคลทั่วไป ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และการรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อได้[14,10]

อย่างไรก็ตามการให้บริการคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี นอกจากสามารถเพิ่มการเข้าถึงบริการแล้ว ยังสามารถประสานการส่งต่อผู้ป่วยให้เข้าสู่ระบบการรักษาอย่างรวดเร็วและทันท่วงที เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019[15] ทำให้สามารถลดการแพร่กระจายเชื้อในผู้สัมผัสใกล้ชิดทั้งในครอบครัว สถานที่ทำงาน และชุมชนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งต่อไป เนื่องจากการศึกษานี้ทำในกลุ่มคลินิกบริการ ควรมีการศึกษาอุบัติการณ์ของการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในทุกหน่วยของโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป หรือโรงพยาบาลศูนย์ ส่วนด้านการบริการ ควรพัฒนาระบบบริการจัดบริการแบบ One Stop Service ตั้งแต่ตรวจพบเชื้อจนถึงการรักษา รวมถึงระบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ และด้านการบริหาร ควรมุ่งเน้นการเฝ้าระวังและค้นหาเชิงรุกในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา และผู้ประกอบอาชีพอิสระ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง รวมถึงกลุ่มวัยทำงานที่ไม่มีอาการ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยในครั้งนี้ได้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่คลินิกระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี และหัวหน้ากลุ่มห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ด้านควบคุมโรคที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยและให้ข้อเสนอแนะในการวิจัย เพื่อให้มีความสมบูรณ์ในงานวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อม ป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์; 2559.
2. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการตรวจวินิจฉัย โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทางห้องปฏิบัติการ. นนทบุรี: กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข; 2563.
3. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. รายงานสถานการณ์โควิด-19 [อินเตอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 2564 ธันวาคม 31]. เข้าถึงได้จาก https://covid19.ddc.moph.go.th/.
4. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี. รายงานสถานการณ์โรค COVID-19 เขตสุขภาพที่ 4 วันที่ 30 ธันวาคม 2564. สระบุรี: สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี; 2564.
5. กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางการจัดตั้งคลินิกตรวจโรคระบบทางเดินหายใจ (ARI Clinic). นนทบุรี: กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข; 2563.

6. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี. คำสั่งจัดตั้งคลินิกโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี. สระบุรี: สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี; 2564.
7. ณสิกาญจน์ อังคเศกวินัย, กุลกัญญา โชคไพบูลย์กิจ, อรศรี วิทวัสมงคล, จตุรงค์ เสวตานนท์, โกวิท พัฒนาปัญญาสัตย์, รุจิภาส สิริจตุภัทร และคณะ. ความชุกและอุบัติการณ์ของการติดเชื้อด้วยการตรวจทางซีโรโลยีและการตอบสนองทางภูมิคุ้มกันต่อการติดเชื้อ SARS-CoV-2 ในบุคลากรทางการแพทย์ด่านหน้าที่ดูแลผู้ป่วยเปรียบเทียบกับบุคลากรทางการแพทย์ที่ไม่ได้ดูแลผู้ป่วย COVID-19 ในสถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 ภายในโรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร [อินเตอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 2564 ธันวาคม 31]. เข้าถึงได้จาก https://kb.hsri.or.th/dspace/handle/11228/5506?locale-attribute=th.
8. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี. รายงานผู้รับบริการคลินิกระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน [อินเตอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 2565 เมษายน 12]. เข้าถึงได้จาก https://croyal.icntracking.com/home/.
9. บรรพต ปานเคลือบ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับอาการของผู้ป่วยโรคโควิด-19 ในโรงพยาบาลชุมชน อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต [อินเตอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 2565 เมษายน 12]. เข้าถึงได้จาก https://www.vachiraphuket.go.th/articles/research/factors-related-to-symptoms-of-patients-covid-19-in-the-community-hospital-thalang-phuket/.
10. อภิวดี อินทเจริญ, คันธมาทน์ กาญจนภูมิ, กัลยา ตันสกุล, สุวรรณา ปัตตะพัฒน์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองคอหงส์ จังหวัดสงขลา. วารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน 2564;3(2):19-30.
11. กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. การจัดบริการ Home Isolation กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. นนทบุรี: กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข; 2564.
12. กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางเวชปฏิบัติ การวินิจฉัย ดูแลรักษา และป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) [อินเตอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 2565 เมษายน 12]. เข้าถึงได้จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/intro.php.
13. วาสนา ฬาวิน, พรทิพย์ อยู่ญาติมาก และ วรันต์ภรณ์ พนสิทธิวนา. การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้ป่วย PUI ที่ติดเชื้อ และไม่ติดเชื้อ COVID-19 ที่เข้ารักษาในหอผู้ป่วยวิกฤต โรงพยาบาลรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร์. วารสารควบคุมโรค 2565;48(1):33-41.
14. นภัสวรรณ เร็วเรียบ. ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกัน COVID-19 ของคนไทยในตำบลป่ากอ อำเภอเมือง จังหวัดพังงา. วารสารสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง 2565;6(2):37-51.
15. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. โควิด-19. นนทบุรี: กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข; 2563.